

HÍRMONDÓ

Balatonszemes és Balatonőszöd községek önkormányzatainak havilapja • 2020. május

*Május első vasárnapján
az édesanyákat köszöntjük!*

Az anyák megünneplésének története az ókori Görögországba nyúlik vissza. Akkoriban tavaszi ünnepségeket tartottak Rheának az istenek anyjának, és vele együtt az édesanyákat is köszöntötték.

Angliában az 1600-as években az ünnep keresztény vallási színezetet is kapott. Akkoriban a húsvétot követő negyedik vasárnapon, az anyák vasárnapján tartották az édesanyák ünnepét.

Az Egyesült Államokban először 1872-ben ünnepelték meg Bostonban, de csak 1914-től vált május második vasárnapja hivatalosan az anyák napjává. Magyarországra az ünnep ötletét Petri Pálné, egy államtitkár felesége hozta Amerikából és a legelső anyák napi ünnepséget 1925. március 8-án tartották meg, majd 3 évvel később már miniszteri rendelet sorolta a hivatalos iskolai ünnepélyek közé az anyák napját.

Tiszteletünket és szeretetünket azonban nem csak ezen az egy napon kell kimutatnunk. Minden nap érezniük kell, megbecsülésünket és hálánkat!

Ezzel a verssel kívánunk ezúton is minden Édesanyának, jó egészséget, szeretetet és örömet!

Anyák napjára

Ajándékul adott téged az Isten,
Ahogy földnek adta a napot;
Aranynál is drágább vagy nékem,
Az Úrnak érted hálát adok.

Nyári tűzben vagy a fagyos télben,
Nyomodban mindig virág fakad:
Nyugalmat találok közeledben,
Nyereség nekem minden szavad.

Áldom Istent érted éjjel-nappal,
Áldozatod nem felejttem el;
Átadom most e pár virágszállal,
Átadom, mit szó sem mondhat el.

Messze sodorhat tőled az élet,
Mégis mindig gondolok reád;
Magammal hordom szent örökséged,
Megőrizem arcod mosolyát.

/Gerzsenyi László/

Szomorú Szilárd
polgármester

Antal János
polgármester

Röviden a gazdaságról

Sok mindenben átalakította és átalakítja az életünket a jelenlegi járványhelyzet. Voltak terveink, amiket a jelenlegi állapot miatt meg kell változtatni, át kell alakítani, vagy újra kell tervezni. Nem tudjuk, hogy mikor lesz vége ennek az egésznek, de az már egészen biztos, hogy az elmúlt 1 hónap miatt át kell gondolnunk az idei évünket, mind fejlesztésekben, mind elképzelésekben és anyagilag is.

De megyünk tovább, mert az élet nem állhat meg, akármennyire is arra kényszerít minket. Így a jelenlegi kilátásaink szerint, ami a legfájdalmasabbban érint bennünket, az a település költségvetése. Óriási kiesést tervezünk. Alapszinten 85 millió forint, de ez elérheti akár 100 milliós összeget is. Ezen kiesések miatt nagyon nagy elvonásokat kellett végrehajtanunk az intézményeinknél.

2020. évi költségvetésben az alábbi összegek lettek tervezve:

Idegenforgalmi adó: 65.000.000,-Ft

Iparűzési adó: 55.000.000,-Ft

Gépjárműadó: 7.000.000,-Ft

Közterület bérleti díja kb.: 6.000.000,-Ft

Ezért minden intézményvezetőt a legszigorúbb takarékosagra szólítok fel.

Ezt úgy kell elképzelni, hogy például leaszfaltozhatnánk az iskola alatti Széchenyi és körforgalom közti részt, a körforgalom és a Csillag utca közti részt, a Németh Pál utcát, a Szeder utcát, a Szeder közt, a Tűzoltó utcát, a Balaton-parti részen az Arany János és a Berzsenyi közt az összes átkötő utat, ezt mindenki látja, hogy óriási fejlesztés lenne. Azonban ez még mindig csak 60-70 milliós összeg, még további fejlesztést lehetne folytatni 30-40 milliós értékben. Ezt csak azért írtam le, mert így könnyebb érzékelni, hogy mekkora összegekről van szó.

Közben pedig majdnem minden hónapban, be-

lefutunk egy pofonba. Ezek áthúzódó tételek az előző ciklusból. Egyik hónapban 4 millió, másikban 8 millió, harmadikban 5 millió, most ebben a hónapban megint meghaladja a 6 millió forintot. Ismét érkeztek ügyvédi számlák, amelyek még 2016 és 2018-as évekre szólnak. Most egyszerre 3 db, összesen 6.205.300.- forint értékben. Szóval azért ez sok a településnek. Kicsit néha szélmalom harcnak érzi az ember, egyfolytában a takarékoságon vagyunk, mindenhol guberálunk és többször átszámoljuk, közben pedig akaratlanul is jönnek ezek. És nem panaszkodni akarok, csak a tisztánlátás miatt írom...

Na, szóval ezekkel élünk együtt az amúgy is nehéz helyzetben, a mindennapjainkat. Jelentős mértékben növeltük a behajtási díj összegét, 2019. évben közel 500 ezer forint volt, amelynek a nagyobb része az utolsó hónapokban lett beszédve. Idén az első negyedévben pedig már majdnem 1,5 millió forint bevétel képződött belőle. Természetesen itt Tamás és a rendőrség hatós munkáját meg kell, hogy köszönjem. Látok problémát a közterületi díjak befizetésénél. Kérek mindenkit, hogy készüljön fel rá, kivétel nélkül mindenki felül lesz vizsgálva az idei évben és a továbbiakban azt fogja fizetni, amit valóságban használ. Akik pedig a korábbi évben nem fizettek közterületi díjat, nekik most be kell majd fizetniük. Orvosi rendelőbe is megérkeztek a székek és további szekrények, lassan minden a helyére kerül. Vannak még dolgok, amiket még várunk, de idővel azért úgy néz ki, hogy minden meg lesz. Magyar Falu programban több mindenre pályázunk, folyamatosan nyújtjuk be őket, ahogy a kiírások megjelennek. Pályázunk útra és közterületi játszótér fejlesztésére, de támogatjuk az együttműködésünkkel az egyházat is, hogy közösen esetleg elnyerhessünk pályázatot, amit az egyház felhasználhat. Benyújtottunk ismét egy

orvosi eszköz pályázatot is. Kifejezetten lett egy pályázat a Szeder utcára benyújtva, ha megnyerjük, akkor még az idei évben megtörténik ott egy nagy fejlesztés, de lehet nem is egy. Hamarosan ott leszünk a Németh Pál utcában és nekiállunk az út teljes nyomvonalának rendbetételének. Lehet, hogy mire ezt az újságot a kezükbe vesszük az olvasók, addigra sok mindenkinek tudunk majd egy kis meglepetést és örömet okozni az iskola alatti részen. Ez a terület lett végül az első a sok közül, ez kapta a legtöbb szavazatot a testületből. Egészen pontos 3 db-ot, 2 - 2 szavazat pedig más-más helyekre esett. Így győzi le a 3 a 4-et. :-)

Leszedjük a 10-15 éves plakátokat a csomópontokban az oszlopokról, amelyek rozsdásak azokat le is festjük. Ezeken a helyszíneken a kifakult utcátáblákat is pótoljuk. Itt fogadunk mindenkit a lámpa csomópontokban, amíg a piros lámpánál várakozik valaki aközben fel is méri a településünket. Körül néz, még ha csak egy áthaladó is az autóval, közben véleményt formál a településünkről. Folyamatosan kapok, kapunk megkeresést többnyire a nyaralótulajdonosok részéről, az általuk felmerült hibák jelzésére. Itt különböző javítási munkák kerülnek általában javaslatra,

felénk. Azt kell, hogy írjam, jelenleg ezeket csak rögzíteni tudjuk, mert sajnós az idei évben egészen biztos, hogy nem tudunk anyagi ráfordításokat biztosítani. Nagyon sajnáljuk, ezt mondhatom az egész testület részéről, mert voltak terveink, de az élet keresztbe húzott mindent. Ennek ellenére igyekezni fogunk, mert a lehetőségekhez képest a maximumot szeretnénk nyújtani. Higgyék el, hogy mi is azt szeretnénk, ha minél többen elégedettek lehetnének településünkön. Még ha az élet a teljes takarékoságra is szorított, azért pár apró fejlesztést szeretnénk elvégezni településünkön. Értékesítésre került a Rádi nyaralótelep melletti önkormányzati terület, ezt már korábban írtam, az 5 millió forintos vételár már meg is érkezett a számlánkra. Valamint a mai napon kifizetésre kerül az aszfaltozógépet is, amely által további 7 millió forint bevételre tettünk szert. Ezen összegekből szeretnénk vásárolni egy kotró-rakodógépet. Így az értékesített vagyonrészéből ismét értéket kívánunk képezni és nem felélni. Valószínű ennél az összegnél picit drágább is lesz.

Egyelőre ennyi információt, hogy maradjon valami a következő hónapra is. :-)

Szomorú Szilárd

Balatonőszöd Önkormányzati hírek

- a szőlőhegyen megkezdődött a középső út felújítása
- a Szent István utcában elkezdődött a kerékpárút és kerékpáros híd kivitelezése
- településünkön május 1.- szeptember 30. között avar- és kerti hulladék égetési tilalom van érvényben
- a strandon tereprendezési munkálatok vannak folyamatban
- a járványveszélyre tekintettel várhatóan elmarad az ez évre tervezett rendezvényeink nagy része, a gyermeknap és a falunap már biztosan nem lesz megtartva, a tavaszi időszakban nem lesz lomtalanítás

Köszönjük, hogy egyesületünk tevékenységét 2019-ben támogatták.

**Kérjük, adójuk 1%-ával továbbra is segítsék munkánkat!
Felajánlásukat a 18741025-1-14 adószámra tehetik meg.**

Köszönjük!

A „kijárási korlátozás” tapasztalatai a Kft. szemszögéből

Talán mi vagyis a Kft. valamennyi munkatársa szegi meg a korlátozás miatti bevezetett szigorú szabályokat a legtöbbször nap mint nap.

Hogy miért?

Nekünk kell biztosítani, hogy a falu utcaképe ezekben a napokban is elfogadható maradjon. Ebben a munkában valamennyi kollégámnak óriási elismerés és köszönet azért, hogy a fertőzésveszélynek kitéve minden nap kimennek az utcára és teszik a dolgukat napi 8 órában! Milyen nehézségeket láttunk az eltelt időszakban? Kommunális hulladék kezelésének a kérdése:

Még mindig küzdünk avval a tévhittel, hogy a ”Sze-mesért” Kft. köteles az utcáról minden hulladékot eltávolítani-, összeszedni-, ártalmatlanítani. Nem, nem vagyunk kötelesek, de megteesszük azért, hogy a településünk tiszta maradjon. Kevesen tud-ják, hogy ez a munka napjaink 70 %-át teszik ki, mire mindenhol végig megyünk 2-4 gépjárművel, 4-8-10 emberrel. A megsemmisítési költségek óri-ásiak, hiszen a szemetet beszállítjuk , tömörítjük, és fizetjük az elszállítást is ami több mint kétszere-se így a normál hulladék elszállítási díjnak. Kérjük, gondolkodjanak felelősen és csakis az arra kijelölt módon válnak meg kommunális hulladékuktól.

Felhívom mindenki figyelmét, hogy a hulladék nem megfelelő kezelése és annak elhagyása 2020 elejétől bűncselekmény vagy szabálysértés.

A zöldhulladék kérdése:

Ez év elején valamennyi közterületről szinte ma-radéktalanul összeszedtük a leveleket, gallyakat ! Az azóta kitett vagy árokparkokon látható levelek és gallyak NEM közterületről kerültek oda. Felhívom a figyelmet, hogy a helytelenül kitett zöldhulladékot a Hulladékkezelő NEM fogja el-szállítani és a Kft is csak térítés ellenében viszi el. Ezért kérjük, hogy azt csakis a zöldhulladék szállí-tás előtti napokban tegyék ki úgy, hogy az rakod-ható legyen a Pelso-Kom munkatársainak. A 25 kg-nál nehezebb, fűvet is tartalmazó megtaposott 60 kg-s tömött zsákokat otthagyják! Az összekötegetlen ágakat otthagyják! Kérjük, erre figyeljenek, mert utána csakis fizetős szolgáltatás keretében szállítjuk el!

A zöldterületek rongálásának kérdése:

Szomorúan állapítottuk meg az elmúlt hetekben, hogy a strandokon/fürdőhelyeken a horgászok csekély része a KRESZ táblák ellenére a gondo-zott fűre parkol. Felhívom a figyelmet, hogy aki a Behajtani tilos tábla ellenére a fűre hajt annak jogi következményeit viselni köteles. Ez a kiala-kult gyakorlat szerint 10 ezer forintos csekk és 3 hibapont levonása. Amennyiben ez nem helyszíni bírság – hanem akár a Rendőrség-, akár a Kft. fel-jelentésén alapuló szabálysértési eljárás, akkor 20 ezer forintos bírságtól indul a számla + a hibapon-tok. Tisztelettel Kérem Önöket, hogy a fentieket megfontolva a járványidőszak alatt is vigyázzunk közösen a környezetünkre .

Köszönettel,
Havasy Tamás

Élet a konyhán...

Március 16-a óta gyökeresen megváltozott az addigi megszokott élet a konyhán. Elcsende-sedett az iskola, nincs már gyerekzsivaj. Nem jönnek be csacsogva a gyerek, akiktől az infor-mációkat beszereztük (Milyen idő van odakint? Milyen órátok volt?)

Egy kicsit magányosak lettünk nélkülük... A vendégeink is tudomásul vették a megváltozott helyzetet. A környező településekhez képest először vezettük be - higiéniai okokból- az egyszer haszná-latos eszközökben történő étel kiszállítást és elvitelt. A körülményekhez képest a bejáratból úgy tudjuk kiosztani az ebédet, hogy nem érintkezünk a ven-dégekkel. Mindenki türelemmel, fegyelmezetten, egymásra vigyázva jön az ebédért. Amit ezúton is szeretnénk megköszönni vendégeinknek! A kony-ha egész területe le lett zárva, vendéget, beszállítót

Gyermekorvosi rendelés

Az elmúlt időszak településünkön is sok mindenben megváltoztatta az élet eddigi menetét. A gyermek-orvosi rendelőben az alábbiakról tudok beszámolni: Amióta bezártak az intézmények, szinte alig van be-teg gyermek. A rendelésre előzetes telefon egyeztetés alapján jönnek a kisgyermek. A rendelőben min-den gyermek után fertőtlenítünk, ezáltal is maximáli-san védjük az ideérkezőket. A tanácsadást szinte egész hétre elnyújtjuk, így a kicsikkel is van idő foglalkoz-ni, a kötelező védőoltásokat mindenképp beadjuk, a nem kötelezők pedig egyéni megítélés alapján kerül-nek beadásra. Akik állandó gondozásban részesülnek és állandó gyógyszereket szednek, betelefonálás után azonnal írjuk a recepteket, amit a helyi patikában ki tudnak váltani a gyermekeiknek. Nálunk a rendelés a megszokott időben zajlik, a rendelési idő nem vál-tozott, mindkét településen- tehát Balatonszárszón is, - a telefonszámunkon rendelési időben mindenki

nem fogadunk. Csak mi dolgozók járunk be kitar-tóan. Március végén, április elején értesítéseket küldtünk a gyerekek szüleinek a kintlévőségek miatt. Ezt na-gyon sokan azonnal rendezték is, melyet ezúton is szeretnénk megköszönni! Egyre többen jelzik fe-lénk, hogy átutalással kívánják a számlát rendezni. Amennyiben email-en vagy telefonon megkeresnek szívesen állunk rendelkezésre, hogy adatot egyez-tessünk. Kedves Lakosok! Mindenkinél kitar-tást kívánunk a következő idő-szakra! Kívánom, hogy ha vége lesz a vírusos idő-szagnak, elmondhassuk, hogy veszteségek nélkül, egészségesen nézünk egy jobb időszak elé.

Üdvözlettel:
Bodáné Borika és a konyha dolgozói

megtalál és tudásunknak megfelelően igyekszünk se-gíteni. El kell mondjam, hogy a balatonszemesi szü-lők a járvány helyzetben igen fegyelmeztettek, a jelen-legi kéréseket maximálisan betartják. Nagyon bízom abban, hogy a járvány minél előbb lezajlik, és előbb utóbb a régi megszokott rend szerint tudunk rendel-ni. De addig is kérjük továbbra is, a most kialakult helyzetben az együttműködésüket. Telefonszám: 84/363-370 Rendelési idők: Hétfő 10:30-12:00 Kedd 11:30-12:30 Szerda 8:30-10:00 Csütörtök 10:30-12:00 Péntek 10.30-12:00

Köszönettel:
Dr. Merényi Éva gyermekorvos

Védőnői tájékoztató

A járványra való tekintettel szeretnék mindenkit tájékoztatni, hogy a gyermek-és várandós ellátás továbbra is folyamatosan működik községünkben. Változások természetesen vannak. Balatonőszödön a jelen helyzetben nincs rendelés, illetve tanácsadás. A rendelési időpontok viszont változatlanok. A várandós és gyermek tanácsadás előzetes időpont egyeztetéssel történik. Kérek mindenkit, az időpontokat lehetőség szerint tartsák is be a közös érdek miatt. Így tudunk szellőztetni, fertőtleníteni a megjelentek után. Kísérő lehetőség szerint ne jöjjön. Ha esetleg mégis torlódás lenne, kérem a rendelő előtti udvaron várakozzanak a szabad levegőn, betartva a kellő távolságot. Kérek mindenkit csak akkor jöjjön, ha egészségesnek érzi magát, illetve a gyermek is egészséges. Mivel törekednünk kell a találkozások számának és idejének csökkentésére, a látogatások, szülői kérdőívek jelenleg online, telefonon illetve, messengeren, e-mailen keresztül zajlanak. A kötelező szűrővizsgálatokat ké-

sőbbi időpontokra halasztjuk, a járvány után, mivel a kiszűrtek esetében sajnos nem tudjuk a szakrendelésekre küldeni őket. A kötelező védőoltások viszont folyamatosan zajlanak, kivétel ezek alól a kampány iskolai oltások, amelyek szintén későbbi időpontra tolnódnak. Szülők figyelmébe ajánlom a kisgyermekek levegőztetésének fontosságát, természetesen nem a forgalmasabb helyeken, de azt eddig sem ott tették. Ha egy gyermek kint a szabad levegőn mozog, játszik, sokkal jobban fejlődik az immunrendszere, tüdeje. Mi itt falun megtehetjük, hogy szinte egész nap kint lehetünk gyermekeinkkel a szabadban, tegyük ezt örömmel! Kertészkedjünk velük, hempergjünk a fűben, biciklizzünk, vegyük elő a rég elfelejtett szabadtéri játékokat, meséljünk nekik! Napközben felejtjük el a tv-t, telefont és a billentyűzetet. Épp elég, ha munka miatt kell a gép előtt ülnünk. Köszönöm az eddigi türelmet, és mindenkinek jó egészséget kívánok!

Schmal Kinga védőnő
Tel.: 30/571-0824

Szösszenetek az Óvodán kívüli „Maradj otthon!”- napokról Óvónői és szülői szemmel

Hej, óvoda, óvoda!
Zárva most az ajtaja.
Csoportban a kis székek
Várják már, hogy betérjek.
De nem jövök egy ideig,
Meglehet, hogy hetekig.
Otthonomban szüleim

Március 16-tól új időszámítás kezdődött életünkben. Családok, otthonuk biztonságot nyújtó falai között nevelik gyermekeiket, mi, az óvoda dolgozói pedig kialakítottuk azt a rendszert, amiben a megváltozott körülmények között is tovább tudunk dolgozni.

Bezárást követően az óvodai belső tereit alapos tisztítás és fertőtlenítés követte. Az óvodapedagógusok távmunka keretében, otthon végzik adminisztrációs

Vigyázzák a lépteim.
Hej, óvoda, óvoda!
Zárva most az ajtaja.
Ha a rossz idők véget érnek,
Ne búsulj, mert visszatérek!

Barna Gabriella

munkáikat. Jó gyakorlatainkat felülvizsgáljuk, kiegészítjük játékgyűjteményeinket, önképzés keretében bővítjük szakmai tudásunkat, folyamatosan írjuk az elektronikus csoportnaplót és még számtalan feladatunk van. A dajkák folyamatosan járnak be az óvodába, udvart, játéktárolót rendezik, virágokat, növényeket gondozzák, festik az udvari eszközök egy részét, otthon, szemléltető eszközöket, bábokat készítenek, babaruhákat „javítanak”.

Rendkívül gyorsan váltunk el a gyerekektől, noha az interneten keresztül folyamatosan tartjuk egymással a kapcsolatot, de azért ez mégsem olyan, mint amikor nap, mint nap együtt vagyunk, egymáshoz bújhatunk, beszélgethetünk. Ezek tükrében át kellett gondolnunk a szülőkkel, családokkal való kapcsolattartás formáit is. Az egyik legfontosabb információs felület a továbbiakban is maradt az óvoda honlapja. Itt található a szülők olyan anyagokat, ajánlásokat, melyeket óvodapedagógusok írnak. Ezzel szeretnénk segítséget nyújtani abban, hogy a gyerekek otthon is örömmel, boldogan élhessék mindennapjaikat, játszva tanulhassanak, fejlődhessenek. A szülőknek pedig segédletet adunk ahhoz, hogy ne azon kelljen gondolkodnia, hogy mivel kösse le gyermeke figyelmét, energiáit. Folyamatosan elérhetik honlapunkon kéthetes ajánlásainkat, melyben játék- és tevékenység ötleteket, hasznos linkeket találhatnak. Ebben óvodai éves és heti tervezését követve, az adott csoport életkori sajátosságait figyelembe véve kerülnek fel olyan anyagok, melyek otthon is jól hasznosíthatók (pl víz világnapja, húsvét, tavasz, stb. témákban mesék, versek, dalok, játékok, kézműves tevékenységek, ismeretterjesztő és mozgásos anyagok). Vagyis ugyanazt a programot valósítjuk meg, amit egyébként is véghezvinnénk a nevelési év folyamán, csak elektronikus formában. Az én csoportomban, a szülők által létrehozott, zárt közösségi oldalon lehetőségünk van személyes kapcsolattartásra is. Itt módunk van arra, hogy felénekeljük, furulyázzuk az adott időszak énekeit. Hangunkkal, arcunkkal, üzeneteinkkel közelebb kerülünk egymáshoz. Nincs mindenkivel lehetőség a virtuális kapcsolattartásra, de aki teheti, rendszeresen

küld visszajelzéseket, képeket, videókat az elvégzett tevékenységekről. A virtuális világ, jól használva azt, némi segítséget nyújthat átvészelni ezt a rendkívüli helyzetet, amelyben egy ideig még nem találkozhatunk közvetlenül gyerekekkel, szülőkkel. Köszönettel tartozom a jó együttműködésért a családoknak. Visszajelzéseik alapján a gyermekeket motiválja, hogy tőlünk kapják a feladatokat, látjuk és értékeljük ezeket, beszélgetünk velük. Továbbá a szülők nagyon hálásak, mert ezekkel az ajánlásokkal keretet adunk a család mindennapjának, utat mutatunk nekik, hogy mit csinálnánk aznap az oviban, és így nem kell az interneten egyfolytában keresgélniük, ötletelniük.

Az otthon töltött napok szülői szemmel:

Varga Szilovics Tímea:

„Immáron 5 hete vagyok itthon egy elsős és egy nagycsoportos gyerkőccel. (Elég nagy kihívás!) Át kellett vennem az óvónők szerepét, hogy felkészítsem Lucát az iskolára. Ebben az óvoda nagy segítséget nyújtott az ajánlásával, a hétről-hétre küldött feladatokkal témákra lebontva. Tippeket kaptunk, hogyan számoljunk velük, fessünk, rajzoljunk, mozogjunk. Ez nekem egyedül nem biztos, hogy sikerülne! A feladatokat próbálom előre megtervezni, nehogy kimaradjon valami, az elkészült feladatokat elküldjük a közös csoportba, ez nagyon jó, mert a többiek is látják, hogy ki mit csinál. Az eddig megszokott napirendünket célszerűnek látom most is betartani a reggeli felkeléstől egészen délutánig, hogy gördülékenyebben menjen az itthonlét. Köszönöm az óvónők segítségét, s további kitartást mindenkinek!”

III Krisztina:

„Március 13- án jött a rendelet, hogy bezárnak az intézmények. Gyermekemnek ez nagyon furcsa volt, mert ő az otthon, a pihenésnek, kikapcsolódásnak gondolta. Elmagyaráztam neki, hogy ez most nem így van. Gondoltam egyet, hogy ne szomorkodjon, videóra vettem az - óvó nénik által ajánlott vízzel történő kísérlet végzését. Az óvodai csoportunkban ezt megosztottam. Sok szülő ezután már kedvet kapott, és ők is bátran mutatták be, hogy milyen közös tevékenységeket végeznek otthon együtt a gyerekekkel. Szofival ezeket megnéztük, nagyon örült neki, hogy láthatja társait, és mi is kipróbáltuk azokat a dolgokat, amiket a többieknel láttunk. Nagyon szívesen fogadtam az óvó nénik ajánlásait, mert így célirányosan tudjuk a feladatokat folyamatosan ütemezni. Ez a nem mindennapi helyzet egy kicsit lelassított bennünket, másra tanít, tudunk egymásra figyelni, egymásnak segíteni. Nagy öröm számomra, hogy csoportunkban működik az online tapasztalatcsere, és hogy az óvó nénik hasznos tanácsokkal látnak el bennünket. Bizom benne, hogy türelemmel, kitartással minél előbb visszaáll a személyes kapcsolat. Jó egészséget kívánok mindenkinek!”

Oláh Katalin:

„Nálunk is – mint a legtöbb családnál - teljes volt a káosz, március 16-tól! Azt sem tudtuk hova kapjunk!

Aztán eltelt egy hét, kettő...

A mindennapok részévé vált az online Szivárvány csoport felkeresése. Hol az óvónéni ajánlásait követve, hol teljesen önmegvalósító módon tevékenykedik és posztol a kis nagycsoport, Andi néni szoros figyelemmel kísérése, kreatív „lájkjai”-, és Éva néni derűs énekszava mellett! Berci tudja, hogy a kialakult helyzetben nem mehet oviba, de nagyon – nagyon hiányzik neki! Ezért az egyik szemem sír, a másik nevet! Sajnálom a kisfiamat, aki vélhetően különleges körülmények között vehet majd búcsút az óvodájától, a társaktól, az óvodapedagógusaitól. Ugyanakkor örülök, mert az ember csak olyan helyre vágyik vissza, ahol jól érezte magát (az elmúlt pár évben)! És hát ez a Szivárvány csoport bizony, egy ilyen hely!”

Az ajánlásokon túl üzenem minden szülőnek, hogy legyünk újra gyermekek mi is! Emlékezzünk arra, hogy gyerekkorunkban miket játszottunk, mit csináltunk, milyen munkákat végeztünk együtt testvérünkkel, szüleinkkel, és ezeket adjuk át gyermekeinknek! Most erre is jut idő!

Ezúton kívánok mindenkinek türelmet, higgadtságot, józan ítélőképességet, egymás iránti megértést és szeretetet, tartalmas otthon töltött napokat, valamint jó egészséget!

Miklós Andrea óvónő

„Kicsik vagytok még, szép a gyermeklét, játék, móka dalтанulás otthonról is szép.

Csukd be a szemed, gondolj kicsit ránk, nem sokára újra, együtt, játszhatunk tovább!”

Boldog születésnaposok

„Olyan fiatal vagy, mint önbizalmaid, olyan öreg, mint a félelmeid. Csak akkor öregszel gyorsan, ha már nem szárnyalsz és hagyod, hogy a pesszimizmus és a cinizmus megdermessze drága, szerető szívedet. Korunkat ne a naptár számlálja, hanem a lelkünk mutassa meg mennyinek érezzük magunkat.”
(Douglas MacArtur)

Nagy szeretettel és tisztelettel köszöntjük mindazokat az idős, 85-90 év közti embereket, akik májusban tartják születésnapjukat.

Rozinka Sándorné Ticz Rozália 86 éves
(1934.05.09.)

Csontos Józsefné Dienes Veronika 85 éves
(1935.05.14.)

Kelemen Antal 85 éves
(1935.05.23.)

Gelencsér Béláné Biró Ilona 85 éves
(1935.05.30.)

Mindnyájuknak köszönjük a példamutatást, emberi értéket, az életbölcsességet, tapasztalataikat, melyeket átadtak nekünk. Köszönjük féltésüket, törődésüket, gondoskodásukat, a sok fáradozást! Kívánjuk Önöknek, hogy családtagjaik szeretete aranyozza be hétköznapijaikat és ünnepeiket, ajándékozzák meg Önöket vidámsággal, békességgel, figyelmükkel, szeretetükkel.

Aranyosi Ervin:
Ölelj, szeress kortalanul!

Az ölelés, tudod,
nem köt a korhoz.
A megfáradt szív is,
örömet hordoz.
Lenni kell álmoknak,
lenni kell oknak,
- legyen céljuk
a fáradt karoknak!
Ölelés, és mosoly?
- Várja a lélek!
Érzi, - még itt vagyok
- érzi, hogy élek!
Szeretet parazsát
ne hagyj kihűlni!
A lélek fájdalomát
arcodra ülni.
Tárd ki a szívedet,
élj szeretettel!
- Öleljen, örüljön,
míg él, az ember!

Anyakönyvi hírek

Haláleset:
Babodiné Debreczeni Margit Anikó
2020.03.24. életének 63. évében

Házasságkötés:
Kocsis Judit Anna-Sabján László
2020.03.19.

Tóth Istvánné
2020.03.31. életének 86. évében

Lovasi Imre
2020.04.12. életének 90. évében

Változik az idegenforgalmi adó megfizetése

A Kormány a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a koronavírus-járvány gazdasági hatásainak mérséklése érdekében szükséges adózási könnyítésekről szóló 140/2020. (IV. 21.) Korm. rendeletében az idegenforgalmi adó felfüggesztésével kapcsolatosan az alábbi rendelkezést hozta:

2020. április 26-tól 2020. december 31-ig terjedő időszakban az eltöltött vendégszaka utáni idegenforgalmi adót az adó alanyának nem kell meg-

fizetnie, az adó beszedésére kötelezettnek nem kell beszednie, befizetnie. A megállapított, de be nem szedett adót azonban be kell vallania az adóhatósághoz. A fentiekre hivatkozva tisztelettel kérjük a szálláshely üzemeltetéssel foglalkozók együttműködését, hogy a helyi Adóhatósághoz szíveskedjenek a vendégszakák számáról elkészített bevallást a megszokott rendben és módon benyújtani.

Dr. Kelemen Csilla jegyző

Ekkor történhet meg az őszi kivirágzása a gesztenyéknek, amit a néma tavasz követ. A fák permetezése nagy feladatot jelent a szakemberek számára, mert közterületen nagyon kevés növényvédő szer alkalmazható az emberek védelme érdekében, és a néha matuzsálem korú és méretű fák megközelíthetősége is nehézkes a permetező kocsikkal. Gyakran csak a fák koronája alól tudnak permetezni, így egy 20m magas fa csúcsa nem érhető el. A permetezést a rajzáscsúchoz kell időzíteni, ami miatt a sikeres védekezésre egy-két hét marad, ezért ilyenkor feszített tempóban szükséges az összes megvédendő fához odaérni a növényvédős kollégáknak.

Balatonszemes közös összefogással idei évtől elkezdte a vadgesztenyék injektálásos védelmét. A fainjektálás során a fák törzsébe juttatjuk a rovarölő szert, ami a gyökér felől a fatestben lombkorona felé szállítódó vízzel keveredik és a fa leveleibe feljut. Egy minimális sérüléssel járó technológiát alkalmaznak. A kezelés 95 százalékos védelmet biztosít, aminek a kezelést követő két évben is biztos hatása van. A tojásból kikelő lárvák- néhány sejt elfogyasztása után- táplálkozása leáll és kimúlnak. Ezeket a kezdődő aknákat csak mikroszkóppal láthatjuk annyira aprók, így elmarad a nyár végi lombhullás. A fák fotoszintetizáló felületének nem csak esztétikai hanem környezetbiztonsági haszna is van mert, így a jó kondícióban levő fák jobban ellenállnak a fatestet megtámadó kórokozóknak, ágsebek jobban gyógyulnak be.

Platánoknak lombhullást nem, de a lombfelület korai tönkretételét a platán csipkésposloska szí-

vogatása okozza, aminek hatására augusztusra a lomb színe sárga és a fotoszintézis hatékonysága 80%-kal lecsökken. A platán óriások injektálásával a kártevő táplálkozását meg tudjuk akadályozni. A fainjektálásnál nagyon fontos, hogy csak a cél-szervezetet éri, a környezetünkbe nem kerül növényvédő szer, így nemcsak a fák, de a környezetünk is jól jár. Minden kezelt fa egy számot kapott, ami egy faleltár első lépésének tekinthető, most már pontosan tudjuk hány gesztenye található a kápolna körül vagy az árnyas fasoron. Az egyedi számmal pontosan beazonosítható mindegyik faegyed. Faápolóként kötelességem felhívni a figyelmet arra a szomorú jelenségre, amit a gesztenye és platánfasoron is tapasztaltam. Az őszi lombégetés hatására vissza nem fordítható kárt okoztak jó néhány faegyeden. Ezeknek a fáknak az eszmei értéke 15-20 millió forint közé tagsálható. Csak remélni tudom, hogy gondatlanságból és nem szándékosságból követték el azt a károkozást ezeken a fákon. Mindent ki tudunk cserélni az épített környezetünkben, bármikor új utcaburkolatot építhetünk, lecserélhetjük a gyeptet vagy a padokat a parkban, de az idős fákat nem tudjuk pótolni. Száz éves platánokhoz, pont száz év kell! Tiszteljük és óvjuk ezeket a fákat (is), ahogy tették elődeink, ahogy kaptuk mi ezeket, úgy tudjuk gyermekeinknek tovább adni.

Dr. Gutermuth Ádám
faápoló és növényorvos

Lomtalanítás

Tisztelt Ingatlantulajdonosok!

A lomtalanítási időpont a rendkívüli helyzetre való tekintettel előre láthatólag 2020. év november hónapjának elején kerül megvalósításra településünkön. Pontos időpont a későbbiekben lesz jelezve.

Fainjektálással védjük Balatonszemes fasorait

Vadgesztenyék és platánok meghatározó településképi elemként szerepelnek Balatonszemes fái között. Néhány parki fán túl, országosan is egyedülálló vadgesztenye fasor található a Bagolyvár utcában és a nevében is megjelenő Árnyas fasorban. Habár az eredeti vadgesztenyefákból (törzsmérőjük meghaladja a 90cm-t, koruk a 100 évet) már csak néhány matuzsálemi példány maradt fenn, a fasorok folyamatos pótlásával megőrizték a fasor eredeti hangulatát. A Fő utca mentén álló platánmatuzsálemek is ritkaságszámba mennek hazánkban. Lombkoronájuk a régi balatoni út felett, mint egy zöld alagút biztosítják a napsütés elől a hús árnyékot, a főúton közlekedőknek, több mint száz éve. Ezen fasorok Szemes büszke múltjáról állítanak emléket, mikor még nem a legnagyobb kialakítható telekméret volt a cél, hanem a településen kellemesen élhető

utcaméret kialakítása. Mindegyik fasor megérdemelné az országos védettséget! A vadgesztenyék népszerűségét az egyszerű szaporíthatósága és az urbanus körülményekhez jó alkalmazkodó képessége miatt sok helyen telepítették, a múlt században országszerte. Hatalmas lombtömege és attraktív virágzata tavasszal napok alatt zöldítik és dekorálják fel a települést. Sajnos a 1990 évek vége felé ez az idill néhány év alatt elesett, egy akkor, a tudomány számára is új kártevő, a vadgesztenyelevél-aknázómoly (Cameraria ohridella) inváziós megjelenése miatt. A kártétele sajnos azóta még a óvodások számára is egyértelmű, mert ősszel alig találnak gesztenyét a fák alatt. A kártevő évenként három nemzedéke minden évben biztosan megjelenik és védekezés hiányában augusztus derekára akár teljes lombhullást okoz.

HÍRMONDÓ IMPRESZUM

Kiadók:

Balatonőszöd Községi Önkormányzat képviselő-testülete, Balatonszemes Községi Önkormányzat képviselő-testülete, NYTSZ: 2.2/7424/2000

Szerkesztő bizottság:

Antal János, Szomorú Szilárd, Dr. Kelemen Csilla

Felelős szerkesztő:

Dr. Kelemen Csilla

Megjelenik havonta, 800 példányban.

Elérhetőségeink:

oszod.szemes.hirmodoja@gmail.com
00 36 30 665 4384

Nyomdai kivitelezés:

By Line Kft.

Felelős vezető:

Zsolnay Csaba
ügyvezető igazgató

A szerkesztőség a beküldött írásművek tartalmi, stílusi hibáért felelősséget nem vállal.

A lapunkban megjelent kép- és szövegegyesek bármilyen formában és médiában csak a kiadó vagy a jogtulajdonos engedélyével hozhatók nyilvánosságra.

Kertészeti Rovat

Berobban a tavasz, bár mint ha az időjárás is ellenünk dolgozna, vagy a gyümölcsfáink lennének ránk mérgesek! Mindegyik fagyos reggelünk éppen akkor köszöntött ránk, amikor valamelyik gyümölcsfaj fő virágzásban volt.

Kezdte a kajszi, aztán az őszibarack, és most a szilva és a cseresznye és a meggy szinte egyszerre. Ez utóbbi kettő talán már megmenekült, mert a Balaton kicsit mérsékelte a fagy mértékét. Volt, aki füstöléssel, volt aki fagyvédelmi öntözéssel próbálkozott. Sajnos ez a fagy nem egy egyszerű kisugárzásos fagy volt, hanem szállított. Vagyis a beérkező légtömegek hőmérséklete eleve alacsony volt. Ez ellen szinte semmit nem lehet tenni! A képen a fagyvédelmi öntözés vize ráfagyva az őszibarack virágára. Esélye sincs s virágnak ezt túlélni! Mi a teendő ilyenkor? Egyrészt a növényvédelemnél nem szabad lazítani. A lombozatot meg kell védeni! Ami kimaradhat, az a gyümölcsmolyok elleni védelem. Viszont aki ifjítani akarta a gyümölcsfáját, az most megteheti. Termés úgyse lesz rajta, hát bátrabban bele lehet nyúlni. Kajszinál, meggnél a leívelődő ágakat most érdemes ledobni, őszibaracknál majd hajtásválogatással, lehet a korona felkopaszkodott részeinél – ha előtör – meghagyni új termőalapokat. Most, hogy a fákon nincs termés, az energiáit a fa növekedésbe fogja fektetni. Annyira, hogy ez akár a következő évre is kihathat! Őszibaracknál a másodrendű hajtások is be fognak rakódni termőrügyekkel. Pont erre kell majd figyelni, mert ha túl sok ilyen másodrendű hajtás képződik, lehet, hogy nem lesznek elég erősek! Emiatt a zöldválogatás, zöldmetszés aktuális lehet. Év közben törekedjenek arra, hogy belül a katlan koronában a lombozat ne legyen nagyon sűrű, ne árnyékolja be saját magát! Ezt a növény jelzi, csak észre kell venni! Ha sárgulnak a belső levelek, az azt jelzi, kevés a fény nekik. Ilyen kor ritkítsanak! Azonban arra vigyázzanak, hogy ne vigyék túlzásba! Inkább maradjon több, mint kevés, mert a kevés lomb a fának

nem tud elegendő tartalék tápanyagot termelni, és a következő tél nem tudjuk, milyen lesz! Az alma lehet még kritikus az idén! Ha a virágok már a rügyben megfáztak, akkor lesz egy spontán kihagyó év, ami szintén zöldmunkát fog igényelni. Főleg ott, ahol erős növekedésű alanyra oltották a nemest, figyelni kell, hogy kordába tartsák a fákat! ÉS itt nem metesszéssel, és zöldmunkával tehetik ezt meg, hanem épp ellenkezőleg. Hagyják nyár közepéig, hadd menjen. Aztán ritkítani kell, de úgy, hogy ágrészeket vegyennek ki, a megmaradóknál meg engedjék, hogy a János-napi hajtásnövekedés induljon meg. Közben a kétéves részek be fognak rakódni termőrügyekkel. Arra készüljenek, hogy a következő évben lehet egy spontán termőév, ami gyümölcsritkítási munkákat fog jelenteni! Sajnos az időjárás így befolyásolhatja a munkánkat. Hobbi szinten, otthon, ez élvezetes feladat, akinek árutermő gyümölcsöse van, az azért erről már másként gondolkodik! Csak pár szót a növényvédelemről! A cseresznye és meggy ősi ellensége a monília! Most is kell ellene védekezni! Mint ahogyan az őszibarack tafrinás levélfodrosodás ellen is. Mindkettő rezes, vagy rézpótló szerrel végezhető. Bár sokan állítják, hogy az őszibarack érzékeny a réztartalmú szerekre, nekem más a tapasztalatom. A Champion például nem bántotta az egészséges leveleket, de a CuprosanSuper D sem. Aki nem meri bevállalni, kaptán tartalmú szerekkel védekezzen! Feléledt a zöldséges kert is. A borsó már szépen sorol, a hagyma is, a petrezselyem és sárgarépa magok idén szépen kelnek. A fóliások kezdik árulni a palántákat, amiket már be is ültethetünk a fűtetlen termesztőberendezésekbe. Túl vagyunk az év 100. napján, ami az uborka vetésének a hagyományos dátuma. A sóska a legtöbb kertben lassan szedhető! Ez az első levélhullám talán a legfinomabb. Zsenge, a savai még nem olyan élesek. Aki el akar tenni belőle, ebből tegyen mélyhűtőbe! A lap megjelenése után lassan a káposztafélék palántáit már szabadföldbe is ki lehet tenni. Karalábé, brokkoli,

karfiol, bírják a hűvösebbet, viszont a talaj víztartalmára érzékenyek. Ezért aki nem tud öntözni, az inkább korábban rakja ki, vagy a borsó után, majd őszre tervezzon kései fajtákat. Azért a fagyoktól még kell félni. Ezért aztán ha meg akarják védeni a zöldségest, érdemes venni fátyolfóliát. Nem nagy befektetés, olcsó, de ha egy-egy hajnalra letakarják vele az érzékenyebb növényeket, megmenthetik vele a termést. Évekig eltehető, hiszen kis helyen elfér, és ha

Hogyan őrizzük meg a talaj víztartalmát?

A napokban vettem egy szabadgyökerű meggy csemetét, és ma elültettem. Ekkor határoztam el, hogy írnom kell. Igaz, a tél kevésbé volt csapadékos, de megdöbbentem a gödör ásásakor, milyen száraz mélyebb rétegekben is a talaj! Nem emlékszem arra, hogy valaha is tapasztaltam volna április végén ilyen vízhiányt. Mit tehetünk, azon kívül, hogy bízunk a májusban, meg reménykedünk, hogy Medárd is hoz esőt?! Meg kell őrizni ezt a kevés vizet! Úgy kell a talajt művelni, hogy a lehető legkevesebbet párologtasson! A talajban lévő víz két formában távozik. Az egyik a rajta lévő növényállomány által felszívott és elpárologtatott vízmennyiség, és ebben nem csak a kultúrnövény, hanem a körülötte lévő gyomok is benne vannak, a másik, amit maga a talaj veszít el. Mindegyik veszteséget lehet csökkenteni! A kultúrnövényeinket általában nem tudjuk méretükben korlátozni. De azért az udvar fűvét lehet gyakrabban nyírni, a sövényeket szintén, és a szőlőt is lehet csonkázni, ritkítani, a lombfelület méretét szabályozni. Gyümölcsfáinknál is idén célszerű lesz a zöldválogatás, a korona visszafogása. Nagyon fontos feladat lesz, a sorközök gondozása. Még a tudatosan telepített, és legkevesebb vizet elhasználó csenkesz félék is legalább 250 mm-nyi csapadékot vesznek ki a talajból. A gyakorlatban csak magától befűvesedett sorközöknél ez akár 350-400 mm is lehet. Ez pedig idén rengeteg! Még ha ki is sül, akkor is minimum 250 mm vizet elvesz a kultúrnövényektől. Mit lehet tenni? Vagy sűrűn nyírni, vagy idén mihamarabb feltörni, és művelni a sorközöket is!. A régi parasztemberek és

kell, csak rá kell teríteni a növényre. Rögzíteni nem nagyon kell, pár téglá elég, mert ha szelet is ígérnek, akkor nem kell úgysem kirakni. Szeles időben már nem lesz fagy! Még valami! Ez a fólia most maszkok készítéséhez tökéletes! Egy maszk ára ebből, kb. 10 Ft. Igaz, nem vasalható, de a célnak megfelel, főleg duplán hajtva!

Jó kertészkedést!
Boór Miklós

a kertészek azt szokták mondani, hogy egy kapálás felér egy öntözéssel. Idén célszerű lesz inkább kapálni, a gyümölcsösök sorközeit kultivátorozni! Nem rotációzni, mert az szárítja és tömöríti a talajt! A rendszeres saraboló kapálás/kultivátorozás a talajban kialakult hajszálcsöveket /kapillárisokat/ elvágja, így a víz nem tud a talajból kipárologni. Közben a gyomokat is irtja, így olyan vízvesztés se lesz! A másik a talaj takarása. A kertészeti boltokban kapható fátyolfólia a víz 70%-át visszatartja. Ez lehet az egyik megoldás! Fűnyesedékkal, szalmával is takarhatunk. Utóbbi veszélye, az alá költöző rágcsálókban rejlik, de azok - hacsak nem földikutya az – általában nagy kárt nem okoznak! A takarónövényi maradványok, ha elég aprók le is bomlanak. Trágyává, a talajt gazdagító szerves anyaggá. Néhányan a jég ellen védik a sövény gyümölcsöst, szőlőt, sőt ez utóbbinál a seregélyek ellen is jó a zöld raschel-háló. 100 Ft/m2 ára nem nagy tétel. Ráadásul védi a talajt a kiszáradástól is, mert árnyékol. Véd az UV sugárzástól is! Sajnos a szárazságnak a fő okát, a globális felmelegedés miatti klímaváltozást nehéz lesz visszafordítani! A nap UV sugárzása a talajt sokkal intenzívebben szárítja, mint régebben. Ez is oka a vízvesztésnek. De van még egy, amire kevesen gondolnak: A vegyszeres gyomirtás! Kiszórják, és nem kell a talajt művelni! Csakhogy a kapillárisok miatt, az így könnyen elveszti a vizét. Szóval kapára magyar, vagy talajtakarás. Mert a víz egyre drágább kincs, és a növényeink nélküle nem tudnak létezni, mint ahogyan mi sem!

Balatonszemes a török ellen vívott végvári harcok fontos helyszíne

A sorozat 10. részéből megtudhattuk, hogy a törökök gyakran vízi flottával is támadták a túlparti magyar őrhelyeket. Megismerhettük a lakosság pusztulásának, menekültekkel történő pótlódásának és átrendeződésének folyamatát.

11. rész A Tihanyi vízi csata

1657-ben a törökök a Balatonon átkelve Siófokról támadták a magyar célpontokat: „Az egész nyáron ránk csatáztak a törökök sajkáikon szüntelenül. Most is gyűttek volt négy sajkával (...) Semmit sem engedtünk nekik, hanem erős harccal szemben mentünk vélek. Elevent kilencvenegyfet fogtunk és harmincnégy fejet. A Balatonba is sok veszett benne. Az mint megértettük, százhatvankettő hiányával mentek haza.” 1657 augusztusában Karacsics Mátyás tihanyi kapitány, az áthajózott török portyázók felett aratott fényes győzelméről a fenti szavakkal számolt be Batthyány Ádámnak, (1.ábra) a félsziget magyar helyőrsége vezetőjének.

1. ábra

Evlia Cselebi török utazó 1660-ban megjelent írásában a Balaton környéki várak közül többek között megemlíti Koppányt (Törökkoppány) és Pelenkvárat (Bolondvár), amelyről 1664 táján már Bolondvár néven tesz említést. Tehát a törökök is és a magyarok is Bolondvár néven ismerték ezt az erősséget és azt írták róla: „erős és meredek vár”. 1684-ben Babócsay Ferenc veszprémi főkapitány elfoglalta a siófoki török erődöt, ahol naszádok és sajkák állomásoztak és ahonnan támadásra indultak az északi parti magyar támaszpontok ellen. 1686-ban a török végleg feladta a Siófoki erődöt.

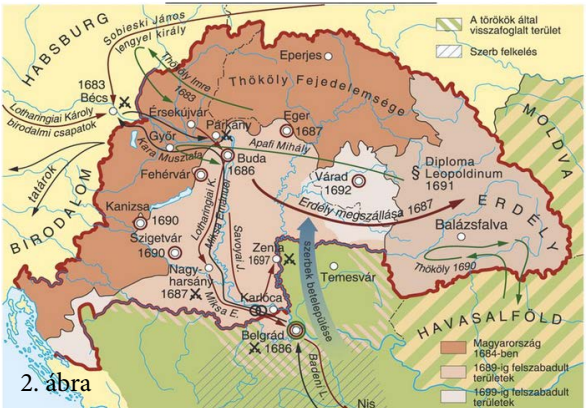
Fogolyszerzés a „végeken”

A portyák célja a fogolyejtés, ami akkoriban mindkét oldalon a pénzszerzés bevett formája volt. A rabkereskedelem jelentős bevételi forrása volt a zsoldjukat gyakran hónapokig nélkülöző végvári katonáknak. A rabokat válogatott kínzásokkal kényszerítették arra, hogy szabadságukért minél nagyobb váltságdíjat fizessenek. Az így szerzett pénzt váraik megerősítésére használták fel. Gyakori volt, hogy a rangos, vagy gazdag hadifoglyot szabadon engedték a követelt váltságdíj összegyűjtése érdekében, ha a saját táborából megfelelő számú túszt tudott maga helyett biztosítani addig, amíg a váltságdíja megérkezett.

Buda és a Veszprémi egyházmegye felszabadulása a török iga alól

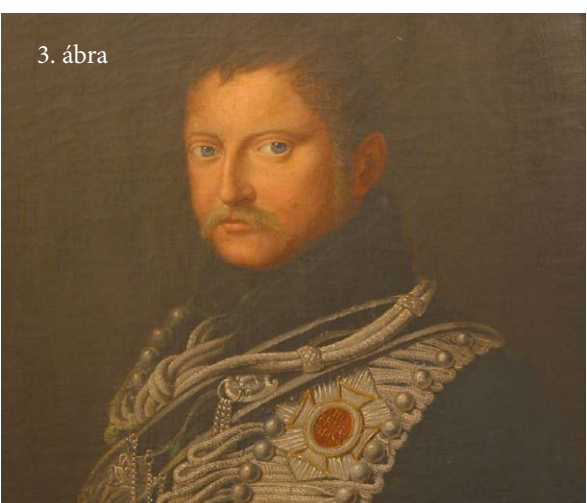
Veszprém 1552-ben került török kézre. A várost feldúlták, a székesegyházat kirabolták, istállónak használták, a káptalan tagjait vagy megölték, vagy fogságba hurcolták. A püspök a az egyházmegye székhelyére, a sümegi várba menekült. Veszprém-ben a török uralom már 14 éve tartott, amikor 1566-ban a várost felszabadította Török Ferenc, Gyulaffy László, Thury György és Salm császári tábornok. A harcok során a város leégett így az egyházmegye szívében megszűnt a katolikus hitélet. A török hódoltság előtt Veszprém, Zala, Somogy, Pilis és Fejér

megyére kiterjedő egyházmegyékben 2881 falu volt, 584 plébániával. Ezekből a török hódoltság végére csak 734 falu, 19 plébániával maradt meg. Elpusztult közel 97 férfikolostor és 9 női szerzetesház is. A papi utánpótlás hiánya miatt a plébániák üresen álltak, az árván maradt templomok köveit a törökök a váraik erősítéséhez, építéséhez és javításához használták el. A püspökök a papság pótlására a zágrábi és nagyszombati szemináriumokban 2-2 helyet biztosítottak a veszprémi papnövendékek számára, de ez csak csepp volt a tengerben. A hiányt enyhítette a licenciátusok alkalmazása, akik erkölcsös katolikus férfiak voltak, és szerény ellenszolgáltatás fejében kereszteltek, hitoktatást végeztek, temettek, eskettek és mai nyelven szólva „igeliturgiát” végeztek. A török hódoltság idején regnáló püspökök közül „Forgách Ferenc (1587-96), Náprágyi Dömötör (1605-1606) és Radovics Péter (1608) a harci helyzet miatt nem tartózkodtak hivatali körzetükben. A hódoltság alatt id. Sennyei István püspök (1628-30) öt taggal visszaállította a káptalant. Restauráltatta és felszentelte a székesegyházat. A jezsuiták Jakusich György (1637-42) kérésére létrehozzák az andócsi missziót, ahonnan 16 plébániát gondoznak. Ifj. Sennyei István (1659-83) három jezsuitát telepített Veszprémbe a hívek lelki gondozására. 1683-ban a

2. ábra

Bécs elfoglalására induló török sereg még utoljára nagy pusztítást végzett az egyházmegyében. Sok templomot és kápolnát akkor döntöttek rommá. Buda visszafoglalása 1686 után az országnak csaknem az egész területe folyamatosan szabadult fel

3. ábra

a török uralom alól (2.ábra), így a veszprémi egyházmegyében is elkezdődhetett az újjáépítés. A felszabadulás után a nép mintegy 140 fa- vagy sárral tapasztott sövény templomot épített. Ha pedig nem tellett templomra, akkor haranglábat állítottak 20-30 font súlyú harangocskákkal, hogy ezeknek a szava figyelmeztesse őket a gondviselő Istenre. Itt kell megemlékeznünk a Hunyady család XVIII. századi tagjára, nemes kéthelyi Hunyady Antalra (3.ábra), aki a 150-éves török pusztítás, majd azt követő kuruc szabadságharc küzdelmes évei után Balatonszemes község hűbéruraként jelentős anyagi áldozatot vállalva romjaiból újjáépítette Árpád-kori templomunkat. Bevezette a rendszeres iskolai oktatást, tanító mestert és iskolát biztosítva a falu gyerekeinek. A szomszédos települések lakóinak a XIX-XX. századig kellett várni a török időkben rommá vált templomok újjáépítésére.

A templomok újjáépítésének időrendje: Balatonboglár 1932, Balatonlelle 1943, Balatonőszöd 1891, Balatonszárszó 1932, Balatonföldvár 1943, Nagy-csepely 1948.

A XVIII. század végén a Hunyady család nemesi udvarházat épített Balatonszemesen, amelyben az 1948-as államosításig a család leszármazottai laktak. Azt követően a „Hunyady kastélynak” ismert épület 2000-ig általános iskolaként szolgált.

Kiss László
folytatása következik

PALÁNTA ELADÓ

„Amit eszel, azzá leszel.”

(Hippokratész-ókori görög orvos)

Bizonyára tapasztalta, hogy nincs jobb ízű zöldség a saját termesztésünél. De, hogy ismerősei irigykedve tekintsenek egész nyáron a kertjére, ehhez kiváló palántákra lesz szüksége! Május elejétől kínáljuk eladásra zöldség-palántáinkat. Fajtaválasztékunk bőséges.

Paradicsom, paprika, padlizsán, zeller, káposzta, karfiol, uborka, dinnye, cukkini palánta stb. eladó.

Winkler Csaba

8637 Balatonőszöd Szabadság u. 69

Tel: 06 20 446 72 79

Hétfőtől – szombatig minden nap 8-18 óra között

Balatonszemesen a Viktória ABC udvarában
(Bajcsy Zs u. 40) szombatonként 8-12 óra között

SÉRELMEK A PSZICHIÁTRIÁN

Ön vagy szerette sérelmet szenvedett pszichiátriai kezelése során? Ne hagyja annyiban!

Tegyünk valamit, hogy másokkal ugyanez már ne történhessen meg!
Vegye fel velünk a kapcsolatot!

PSZICHIÁTRIAI SZEREK VISELKEDESI PROBLÉMÁKRA?

Ha gyermeke „tanulási problémára” vagy „viselkedési rendellenességre” miatt pszichiátriai szereket szed, és úgy érzi, hogy a gyermek állapota semmit sem változott vagy rosszabbodott emiatt, keresse az Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítványt. Az alapítványtól ingyenes tájékoztató kiadvány is kérhető a hiperaktivitás témájában.

Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítvány

Cím: 1461 Budapest, Pf.: 182.

Telefon: 06-1- 342-6355, 06-70-330-5384

E-mail: panasz@cchr.hu

Weboldal: www.emberijogok.hu

**Minden információt
bizalmasan kezelünk!**

BALATONSZEMESI KIGÉPSZERVÍZ

SZÁRAZ TŰZIFA ÁRAK

2018. 09. 01.-től

1 m3 (1mx1mx1m)

Vegyes: akác+nyár+ nyír+bálvány.....20.000.-

Vegyes: akác+cser..... 25.000.-

Akác:25.000.-

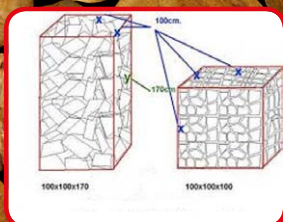
Erdei m3 (1mx1mx1.7m)

Vegyes: nyár+ nyír+bálvány.....28.000.-

Vegyes: akác+nyár+ nyír+bálvány.....36.000.-

Vegyes: akác+cser.....44.000.-

Akác:.....44.000.-

Címünk: Balatonszemes Bajcsy Zsilinszky u. 2.

Elérhetőség: 06/30-447-33-14

06/30-480-76-33, 06/30-920-77-66

www.kisgepservice.hu

Balatonszemesi Kisgépszervíz

Kerti gépek, kerékpárok, robogók
szervizelése, értékesítése.

Kerti gépek, kerékpárok bérbeadása.

Veszélyes fakivágás, kertgondozás.
Épület bontás, tereprendezés, fűvesítés.

UTÁNFUTÓ ÉS SZEMÉLYGÉPJÁRMŰ KÖLCSÖNZÉS

Telephelyünkön tűzifa, bográcsfa kapható!

Cégünk a kertek mesterének a HECHT
Magyarországnak és a BÁRDI AUTÓ
alkatrészhalózatnak hivatalos partnere.

Vállalkozásunk fizetési pont, ezért
lehetőség van bankkártyás fizetésre.

Címünk:

Balatonszemes Bajcsy Zsilinszky u. 2.

Elérhetőség: 06/30-447-33-14

06/30-480-76-33, 06/30-920-77-66

www.kisgepservice.hu